

SOZAQ ÚNI

Аудандық қоғамдық-саяси және ақпараттық газет

№48 (9310)

sozak_uni@mail.ru

СЕНБІ
12 шілде, 2025 жыл

www.sozak-uni.kz

Газет 1930 жылдың 10 қазанынан шыға бастады

Мемлекет басшысы ICAO кеңесінің президентін қабылдады

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Халықаралық азаматтық авиация ұйымы кеңесінің (ICAO) президенті Сальваторе Шақкитаноны қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстанның өңірде тәуелсіз Авиация әкімшілігін құрған алғашқы ел екені атап өтілді. Бұл қадам ұшу қауіпсіздігіне бақылауды айтарлықтай күшейтуге мүмкіндік берді. Өткен жылдан бері Монреаль қаласында

Елімізде сұранысқа ие дәрі-дәрмек бағасы арзандайды

ҚР Денсаулық сақтау министрлігі ел азаматтары үшін дәрілік заттардың қолжетімділігін арттыру бағытындағы жүйелі жұмысын жалғастырып келеді. Аталған жұмыстың аясында министрлік «Химфарм» АҚ, «Johnson & Johnson Kazakhstan» ЖШС және «АстраЗенека Қазақстан» ЖШС сынды жетекші фармацевтикалық компаниялармен ынтымақтастық туралы меморандумдарға қол қойды.

Келісімдер шеңберінде бірқатар жоғары сұранысқа ие және әлеуметтік маңызы бар дәрі-дәрмектердің бағасын төмендету көзделген.

«Жетекші отандық және шетелдік фармацевтикалық компаниялармен меморандумдар жасасу біздің сындарлы өзара іс-қимыл мен әлеуметтік жауапкершілікке жалпы дайындығымызды көрсетеді. Мұндай бастамалар фармацевтикалық нарықтағы тұрақтылықты нығайтуға, пациенттердің қазіргі заманғы препа-

не өндірілген препараттарына да қолданылады. Біздің бағалауымыз бойынша, бағаның төмендеуі бірнеше миллион пациентті қолдауға мүмкіндік береді», деді Қазақстандағы «АстраЗенека» компаниясының мемлекеттік органдармен жұмыс және сыртқы коммуникациялар жөніндегі директоры Арсен Насырханов.

отандық «Химфарм» АҚ компаниясымен жасалған. Компания 2 типті қант диабетін емдеуде қолданылатын Дапаглифлозин препаратының сатып алу бағасын төмендетуге дайын екенін білдірген. Бұл-әлемдегі ең кең таралған инфекциялық емес аурулардың бірі. Бүгінде Қазақстанда 520 мыңнан астам азамат қант диабетімен тір-

Хабарландыру

«Казатомпром-SaUran» ЖШС: 1) «Шығыс Мыңқұдық» уран кен орнын өндіру жобасына Өзгертулер және толықтырулар енгізу жобасы» және 2) «Қанжұған уран кен орнын өндіру жобасына Өзгертулер және толықтырулар енгізу» жобаларына Шығарындыларға рұқсат беру туралы нормативтік құжаттар бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізетіндігі туралы хабарлайды.

Қоғамдық тыңдау өткізілетін орны мен уақыты, сондай-ақ барлық мүдделі тараптар үшін ZOOM конференциясына онлайн қосылу сілтемесі:

1)20.08.2025 ж. сағат 10:00, Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қыземшек кентінің Мәдениет үйінде: «Шығыс Мыңқұдық» уран кен орнын өндіру жобасына өзгертулер және толықтырулар енгізу жобасы» Шығарындыларға рұқсат беру туралы нормативтік құжат бойынша, <https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a1o0a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>, конференция сәйкестендіргіші: 616 540 8596. Рұқсат коды: 123456.

2)21.08.2025 ж. сағат 10:00, Түркістан облысы, Созақ ауданы, Таукент кентінің Әкімшілік ғимаратында, «Қанжұған» уран кен орнын өндіру жобасына өзгертулер және толықтырулар енгізу жобасы» Шығарындыларға рұқсат беру туралы нормативтік құжат бойынша, <https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a1o0a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>, конференция сәйкестендіргіші: 616 540 8596. Рұқсат коды: 123456.

Жобалар бойынша құжаттама БЭП-ң <https://hearings.ndbecology.gov.kz> және Түркістан облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы сайтындағы «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде орналастырылған.

Жұртшылық өкілдері жоба материалдарымен танысып, өз ескертулері мен ұсыныстарын, электронды түрде мына сайтта сұрақтар қоя алады; <https://hearings.ndbecology.gov.kz>, немесе e-mail арқылы: a.erkebai@ontustik.gov.kz, қағаз түрінде келесі мекен-жай бойынша бере алады: Түркістан об-

Объявление

ОО «Казатомпром-SaUran», сообщает о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания: 1) по Нормативным документам для разрешения на эмиссии к Изменениям и дополнениям в Проект разработки месторождения урана «Мынкудук» (участок «Восточный») и 2) по нормативным документам для разрешения на эмиссии к Изменениям и дополнениям в Проект разработки месторождения урана «Канжуган». Место и время проведения, а также ссылка на онлайн подключение к конференции ZOOM для всех заинтересованных сторон:

1) По нормативным документам для разрешения на эмиссии в Проект разработки месторождения урана «Мынкудук» (участок «Восточный») – 20.08.2025г. в 10:00 ч., Туркестанская область, Сузакский район, в Доме Культуры п.Кыземшек, <https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a1o0a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>, Идентификатор конференции: 616 540 8596, Код доступа: 123456.

2) По нормативным документам для разрешения на эмиссии к Изменениям и дополнениям в Проект разработки месторождения урана «Канжуган» – 21.08.2025г., в 10:00 ч., Туркестанская область, Сузакский район, в здании акимата п.Таукент, <https://us04web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a1o0a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>, Идентификатор конференции: 616 540 8596, Код доступа: 123456.

Документация по проектам размещена на Едином экологическом портале <https://hearings.ndbecology.gov.kz> и на сайте ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области, в разделе «Общественные слушания». Представители общественности могут ознакомиться с материалами проектов, высказать свои замечания и предложения, задать вопросы в электронной форме на <https://hearings.ndbecology.gov.kz> или по e-mail: a.erkebai@ontustik.gov.kz, в бумажной форме по адресу: Туркестанская область, г. Туркестан, проспект Б.Саттарханов д.27п, тел 8(725-33) 5-98-47. Инициатор намечает

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алайық!

Сыбайлас жемқорлық-заман ағысымен бірге өсіп-өркендеп, мол қаражат және қоғамдық бәсекелестік пайда болған жерлерге тамырын жайып, бүгінгі күнге дейін жойылмай отырған кеселдің бірі. Бұл кесел дамушы елдердегідей біздің жас мемлекетімізге де орасан зор нұқсан келтіріп отыр. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылуда. Әсіресе, халық парақорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сондықтан, кез келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет. Парақорлық мемлекеттік органдардың тиісті қызмет атқаруына кері әсерін тигізіп, бөделіне нұқсан келтіреді, заңды қағидаларды теріске шығарып, азаматтардың конституциялық құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылуына түрткі болады. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл туралы» Заңына сәйкес, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимылды барлық мемлекеттік органдар мен онда қызмет атқаратын лауазымды тұлғалар жүргізуі тиіс. Мемлекеттік органдардың ұжымдардың жергілікті өзін-өзі басқару органдарының басшылары өз өкілеттігі шегінде кадр, бақылау, заңгерлік және өзге де қызметтерін тарта отырып, заң талаптарының орындалуын қамтамасыз етуге міндетті. Мемлекеттік қызметшілердің сыбайлас жемқорлық қылмыстар және осы тұрғыдағы құқық бұзушылықтарға бой алдыруының себебі көп. Оған ең алдымен қызметшілердің білім деңгейінің, әдептілік ұстанымының төмен болуы әсер ететін болса керек. Кей мемлекеттік қызметшілердің құқық бұзушылыққа немқұрайлылық танытуы, кәсіби әдептілігінің жетіспеуі де, жеке басының қамын ойлауы да парақорлықтың дендеуіне септігін тигізуде. Сондай-ақ, кейбір мемлекеттік орган басшыларының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заң талаптарын атқаруда ынта танытпай, жұмыс жүргізбеуі де жемқорлықтың тамырын тереңдете түседі. Сыбайлас жемқорлық әрекеттері бойынша тиісті шара қолданудың негізі-ол азаматтардың арыз-шағымы. Мемлекетіміздің әрбір азаматы Қазақстан Республикасының Конституциясын және заңдарын сақтауға, басқа адамдардың құқықтарын, бостандықтарын, абыройы мен қадір-қасиетін құрметтеуге міндетті.

Х.ОСПАНОВ,
Созақ аудандық СЭББ басшысы.

рын, электронды түрде мына сайтта сұрақтар қоя алады; <https://hearings.ndbecology.gov.kz>, немесе e-mail арқылы: a.erkebai@ontustik.gov.kz, қағаз түрінде келесі мекен-жай бойынша бере алады: Түркістан облысы, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов даңғылы, 27 п, ғимараты, 8 (725-33) 5-98-47.

Қоғамдық тыңдаулардың бастамашысы - «Казатомпром-SaUran» ЖШС, БСН 150540001510, Түркістан облысы, Созақ ауданы, Таукент а/о, Таукент ауылы, «1 ықшам аудан» шағын ауданы, 133 үй, 108 пәтер, 8-701-345-6313.

Жоба әзірлеуші: «Два Кей» ЖШС, БСН 031240001366. 050060, Алматы қ., Жароков көш. 314 А үй, 8(727) 339 36 01. info@2k.kz.

<https://hearings.ndbecology.gov.kz> или по e-mail: a.erkebai@ontustik.gov.kz, в бумажной форме по адресу: Туркестанская область, г. Туркестан, проспект Б.Саттарханов д.27п, тел.8(725-33) 5-98-47. Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «Казатомпром-SaUran», БИН 150540001510, Туркестанская область, Сузакский район, с/о Таукент, село Таукент микрорайон «1 ықшамаудан», дом 133, квартира 108, 8-701-345-6313.

Составитель проектов:ТОО «Два Кей», БИН 031240001366. 050060, г. Алматы, ул. Жарокова 314 «А», Тел: 8 (727) 339 36 01, info@2k.kz.

Суицид және оның алдын алу жолдары

Суицид және оның алдын алу жолдары қазіргі қоғамда аса маңызды әрі өзекті мәселелердің бірі. Суицид (өз-өзіне қол жұмсау) - адамның саналы түрде өміріне қасақана нүкте қоюы. Бұл тек жеке адамның ғана емес, тұтас қоғамның денсаулығы мен психологиялық жағдайының көрсеткіші болып табылады.

Суицидтің себептері:

Суицидке итермелейтін себептер әртүрлі болуы мүмкін:

1.Психикалық аурулар – депрессия, шизофрения, биполярлы бұзылыстар.

2.Әлеуметтік факторлар – жалғыздық, жұмыссыздық, отбасындағы кикілжіңдер.

3.Жеке өмірдегі қиындықтар – махаббаттағы сәтсіздік, зорлық-зомбылық, мектептегі немесе жұмыстағы қысым.

4.Нашақорлық пен алкогольизм – адамның ақыл-ойына және психикасына теріс әсер етеді.

5.Кибербуллинг және әлеуметтік желідегі қысым – әсіресе жастар арасында жиі кездеседі.

Белгілері:

Суицидке бейім адамның мінез-құлқында келесі өзгерістер байқалуы мүмкін:

-Тұйықталып кету, жалғыз қалуға ұмтылу;

-Қуаныш пен қызығушылықтың жоғалуы;

-Өмірдің мәні жоқ екенін айту;

-Көбіне өлім туралы ой қозғау;

-Қоштасу немесе аманат қалдыру;

-Қатты депрессия немесе мінездің кенет өзгеруі.

Алдын алу жолдары:

1.Ашық әңгіме жүргізу

Суицид туралы айту – оны істеуге итерме-

лейді деген қате түсінік бар. Керісінше, адамның жанын түсініп, тыңдай білу оның өмірге деген сенімін арттыруы мүмкін.

2.Психолог пен психиатр көмегіне жүгіну

Қажетті жағдайда кәсіби көмек – ең маңызды қадам. Дұрыс ем мен психотерапия арқылы адамды бұл ойлардан арылтуға болады.

3.Отбасы мен жақындардың қолдауы

Адам өз жалғыз еместігін сезінсе, үмітін үзбей, күресе бастайды.

4.Қауіп факторларын азайту

Мысалы, улы заттар мен қауіпті заттарды үйде сақтамау, әлеуметтік желілердегі буллингке тосқауыл қою.

5.Мектеп пен ЖОО-ларда профилактикалық жұмыс

Жасөспірімдермен жұмыс істейтін мұғалімдер, тәрбиешілер психологиялық тренингтер өткізуі керек.

Қазақстанда психологиялық көмек беретін орталықтар мен “сенім телефондары” бар:

-“150” – Балалар мен жасөспірімдерге арналған сенім телефоны

-111 – Қазақстандық ұлттық сенім желісі

-Психологтың көмегіне жүгіну

Суицид – үнсіз індет. Бірақ ол туралы айту – оның алдын алудың басты жолы. Егер сіздің немесе жақындарыңыздың жағдайы мазасыздандыратын болса–үнсіз қалмаңыз.

Көмек сұрау – әлсіздік емес, керісінше, өмір үшін күрестің алғашқы қадамы.

А.СЫРФАБАЕВА,

«Созақ аудандық орталық аурухана-сы» ШЖҚ МКК психологы.

Х.ОСПАНОВ,
Созақ аудандық СЭББ басшысы.

Түзетіліп оқылсын!

«Созақ үні» газетінің 5 шілде 2025 жылғы сенбі күнгі №47 санында жарияланған Құмкент ауылдық округі бойынша өтетін қоғамдастық жиыны «04 тамыз» емес, «6 тамыз күні өтетіндігін хабарлаймыз» деп түзетіліп оқылсын.

Кене шағуы қауіпті

Кенелер аса қауіпті жұқпалардың тасымалдаушылары болып, кене энцефалиті, көкала тәрізді қауіпті аурулардың қоздырғыштарын тасымалдайды. Кене энцефалитінің ең көп жерлері Түркістан, Жамбыл, Қызылорда облыстарында кездеседі. Олар ауа-райы қолайлы өлкелерде өсіп-өнеді және сондай жердің тұрғындарына қауіп туғызады. Негізінен кенелердің қауіп төндіру кезеңдері жыл мезгілінің көктем айларынан бастап күздің алғашқы айларына дейін ұласады. Кенелік энцефалит – орталық жүйке жүйесінің жедел вирусты ауруы, эндемиялық табиғи ошақтарда трансмиссивті (кененің шағуы) немесе алиментарлы жолмен (инфекцияланған сүт) арқылы жұғады. Кенелер адамдар мен жануарларға қан сору мақсатында ғана шабуылдайды, сондықтан оларды дер кезінде табу және теріден дұрыс тұмсығымен қоса алып тастау адам денсаулығы мен өмірі үшін маңызды болып табылады. Сондықтан кене энцефалитінен сақтау үшін кенелерден қорғану жолдарын есте сақтауымыз қажет. Шөп жинау кезінде кенелердің шөп арасында қыстайтынын есте сақтаңыз; ешкі және сиыр сүтін міндетті түрде қайнату керек, себебі сүт қоздырғышпен залалдануы мүмкін.

Есте сақтайтын қағидалар: ешқашан терідегі кенені сықпаңыз, өйткені кене ішінде вирустар мен патогенді организмдер бар. Тіпті қолдың ашық жаралары немесе сәл тыртықтар арқылы жұқтыруға болады; кенені жұлмаңыз, өйткені жұлу кезінде кене басы теріде қалып кетеді де, улы сөлі адам ағзасына тарала береді; кенені тіспен жұлуға болмайды, қоздырғышты жұқтыру қаупі жоғары. Сондықтан денеге жабысып тұрған кенені байқасаңыз, жедел дәрігерге көрініңіз.

Конго-Қырым қанды қызбасының алдын-алу мақсатында, Түркістан облысы аумағындағы аудан, қала, ауыл округтерге жергілікті аудан, қаладағы «Ветеринарлық қызметі» мемлекеттік коммуналдық кәсіпорын мамандарымен ауыл шаруашылығы жануарларына және мал қораларына кенеге қарсы дезинсекция жұмыстары сәуір, мамыр және тамыз, қыркүйек айларында 2 кезеңде жүргізіледі. Кенені жою үшін қораға жасайтын залалсыздандыру (дезинсекция) жүргізу алдын қора жайларды механикалық тазалаудан өткізу керек. Сондықтан Қора-жайларыңызды тазалап, ауылшаруашылығы жануарларына кенеге қарсы бүрку, тоғыту, қора-жайларды залалсыздандырудан қалдырмаңыздар.

ТО ВБ «Ветеринариялық қызмет» ШЖҚ МКК Созақ ауданы филиалы.